

Filozoficzne religijności

ujęcie

fragment pracy magisterskiej

W naukach filozoficznych trudno jest odnaleźć definicję pojęcia „religijność”. Najczęściej o religijności mówi się w kontekście rozważania terminu „religia”.

Niekiedy o religijności mówi się jako o „fakcie religijnym”, który jest pojmowany jako „jakikolwiek akt, stan, czy objaw tego stanu, w którym wyraża się i konstytuuje osobowy stosunek człowieka do rzeczywistości transcendentnej, a zwłaszcza do osobowo rozumianego Boga”[i].

Istota faktu religijnego przedstawia się jako rzeczywistość horyzontalna i wertykalna zarazem. Wymiarem wertykalnym jest to, co w religijności boskie, nadludzkie, nadprzyrodzone, co nabiera dla człowieka znaczenia „troski ostatecznej”, wobec której jednostka nie może pozostać obojętna. Wymiarem zaś horyzontalnym jest natura, znaczące zdarzenie, bądź inny człowiek, czyli cała otaczająca rzeczywistość[ii].

W strukturę faktu religijnego wchodzi: przedmiot religijny, podmiot religijny i relacja religijna. Przedmiotem religijnym jest Byt Transcendentny o charakterze osobowym, całkowicie odmienny od porządku naturalnego . Byt ten jest najwyższą wartością dla jednostki pozostającej w relacji do Niego. Podmiotem religijnym może być jednostka, lub społeczeństwo. Jego działanie ma charakter odpowiedzi na działanie przedmiotu poprzez pełne zaangażowanie w akcie religijnym. Relacja religijna zaś polega na wzajemnym zewnętrznym i wewnętrznym oddziaływaniu przedmiotu i podmiotu. Czynnikiem konstytuującym tę relację jest uznanie przez człowieka przedmiotu religijnego za źródło istnienia i ostateczny cel życia[iii].

W religijności chodzi więc przede wszystkim o odniesienie się człowieka do rzeczywistości transcendentnej. Załączek tego doświadczenia dany jest jako doświadczenie własnej ograniczoności i potrzeby transcendencji w pierwotnym doświadczeniu siebie samego jako osoby. W sposób bardziej rozwinięty odniesienie to ma miejsce w przeżyciu religijnym. Realizacją owego odniesienia są przede wszystkim dwa podstawowe akty religijne: modlitwa i ofiara. Są to więc dwa podstawowe elementy składowe religijności[iv].

Dokładniejsza analiza pozwala wyróżnić: wierzenia, praktyki kultowe, życie moralne oraz strukturę organizacyjną[v]. Przy głębszej analizie religijności jednostki można wyróżnić następujące aspekty, w jakich się wyraża:

- wymiar ideologiczny,
- wymiar rytualny,
- wymiar doświadczenia religijnego,
- wymiar intelektualny,
- wymiar konsekwencyjny[vi].

Często człowiek nazywany jest „bytem religijnym” (homo religiosus). W ten sposób bycie-ku-Bogu ukazywane jest jako znamię religijności człowieka. Jest to właściwość mocno zakorzeniona w naturze bytu osobowego, jakim jest człowiek. Religijność nie jest więc cechą przypadkową, zmienną, czy uwarunkowaną li tylko historycznie[vii]. Religijność jest dla jednostki sposobem przeżywania swego istnienia w związku z Bogiem, Transcendencją oraz z obiektywnym depozytem prawd i wartości religijnych[viii].

[i] Z. Zdybicka. Religia, jw. s. 332.

[ii] Por. C. Skalicky. La credenza (fede) in Dio nel contesto del fatto religioso. Lateranum 52: 1986. 2. s. 509-511. Cyt. za: W. Chaim Psychologiczna analiza religijności niespójnej. Lublin 1991. s. 15.

[iii] Por. Z. Zdybicka. Religijność, jw. s. 328.

[iv] Z. Zdybicka. Religia, jw. s. 332.

[v] Por. W. Łydka. Religia, jw. s. 199-200.

[vi] L. B. Brown. Psychology and religion. Select readings. Baltimore 1973 s. 11. Cyt. za: W. Chaim, jw. s. 17.

[vii] Z. Zdybicka. Religia, jw. s. 336.

[viii] Por. W. Chaim, jw. s. 10.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem